

9125

Հրապարակութեան յերկրներ, միացեալ.

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս.Խ.Հ.Մ. ՀԱՆՔԵԳՐՈՐԺՆԵՐԻ ԲԸՆՎՈՐԸ-
ԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ.

331.88(47)
Վ-89

Ի Ե Ռ Ի

1924.

Պրոֆեսորներ բոլոր յնկերներին, միացե՛ք.

331.88(47)

4.89

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս.Խ.Հ.Մ. ՀԱՆՔԱԳՈՐԾՆԵՐԻ ԲԱՆԳՈՐԸ-
ԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ.

2 10 0 11

Բ Ա Գ Ո Ւ

1924

Аэлит. 2639.

Зак. № 1070—2000 экз

2-я Гостип. Азполигр. ВСНХ. Баку.

Ս.Խ.Հ.Մ. ՀԱՆՔԱԳՈՐԾՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԲՈՒՐ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻՆ

Թանկագին բնկերեն.

Սաօրե տպագրված կանոնադրությունը ընդունված է մեր մության IV-րդ համագումարում, որը տեղի ունեցավ այս տարվա (1924 թ.) ապրիլի 20—26:

Մինչև այդ ժամանակ գործում էր 1922 թվի մարտ ամսին ընդունված կանոնադրությունը:

Մության ամեն մի գիտակից անգամ, նոր կանոնադրությունը կարգադրելով, իրավունք ունի հարց տալ, ինչո՞ւ է կանոնադրվում նոր կանոնադրությունը նախընթացից:

Միության կանոնադրությունը մի վավերութույթ է, որը հաստատում է միության որպես բանվորական մասսայական մի կազմակերպության նպատակները և անելիքները, ինչ տարրից է բազմացած նա և վոնց է հիմնվում միության կազմակերպությունը.

Մեր նոր կանոնադրությունը իր այն մասում, ուր խոսվում է նրա նպատակների և անելիքների մասին, ոչնչով չի գնազանվում նախնիքաց կանոնադրությունից:

Հանքագործների միությունը, առաջվա նման, իրեն նպատակ է դնում, բանվորների նյութական դրության կատարյալ պաշտպանությունը, մասնակցել մեր հանքագործության զարգացման արտադրության մեջ, նպաստել իր

անդամների կուտուրական և քաղաքական զարգացման, ոգնության գալ և աջակցել բանվոր-գյուղացիական կառավարության որդաններին, բանվորների լոյն խավերը մասնակից անել կոմմունիստական շինարարության: Իր ամբողջ գործի մեջ Միությունը պիտ. կցում է, որ ինքը բանվորական զասակարգի մի մասնիկն է, իսկ զասակարգի շահերը իր ամբողջությամբ պիտի բարձր դասել նրա մասնիկների շահերից: Միության նոր կանոնադրությունը նորից հաստատում է, վոր մեր միությունը ամեն տեսակետից պիտի ոգնե և աջակցե ուրիշ յերկրներում գտնվող մեր եղբայր բանվոր-հանքագործների հեղափոխական կռվի զարգացման, վորտեղ

դեռ մինչև այժմ թագավորում է
կապիտալը: Ըսդհանուր առմամբ
մեր միության նպատակներն ու
խղիրները չեն փոխվում:

Մեր կանոնադրությունը փո-
փոխված է միայն այն մասում,
ուր խոսվում է, թե վոնց է կազ-
մակերպվում և գործում մեր Միու-
թյունը: Վերջին յերկու տարվա
ընթացքում մեր Միությունը ժո-
ղովել է գործունեություն հա-
րուստ փորձ: Գործնական կյանքը
ցոյց է տվել թե ինչպես հիմնել
լավագոյն կազմակերպություն,
ինչպես ուժեղացնել այդ կազմա-
կերպությունը և մոտեցնել նրան
բանվորներին, ինչպես մասնակից
անել Միության գործունեության
մեջ բանվորական լայն խավերը:
Բացի դեանից ոչ շատ առաջ վերջ-

նականապես կազմակերպվեցին
մեր խորհրդային հանրապետու-
թյունները—մենք ունենք այժմ
Սոցիալիստական խորհրդային Հա-
նրապետությունների Միություն:
Մեր Միությունը այժմ ոչ միայն
համառոտական է այլ և համա-
միութենական: Ռուսական հան-
քագործների հետ միասին մեր
Միության մեջ յեն մտնում և
Ազրբեջանի, Վրաստանի, Ուկրա-
նայի, Հայաստանի և այլ հանրա-
պետությունների հանքագործնե-
րը: Քննենք մոտ առ մաս այն բո-
լոր կարեվոր փոփոխությունները
և հավելումները, որոնք տեղի յեն
ունեցել նոր կանոնադրության
մեջ:

1. Միության մեջ մտնելու լավ
նրանից հեռացնվելու մասին: Մեր

հին կանոնադրությամբ Միության մեջ կարելի եր մտնել համախումբական կարգով (КОЛЛЕКТИВНО), այսինքն արհեստակիցների ընդհանուր ժողովի փորձմամբ կամ թե անհատապես:

Նոր կանոնադրությունը թույլ ե տալիս միմիայն անհատական ընդունվիլը Միության մեջ:—Այդ նշանակում ե, որ բանվոր հանքագործը, որը իրավունք ունի Միության անդամ լինելու և ցանկանում ե անդամագրվել (իսկ ամեն մի գիտակից բանվոր պարտավոր ե Միության անդամ լինել) ինքը անձամբ հայտնում ե այդ մասին (գրավոր կամ բերանացի) տեղական բջիջին (հանքկոմիտեին) և ապա նա ընդունվում ե Միության մեջ. իր անդամագրը-

վելու մասին անհատականապես հայտնելը այն նպատակն ունի, որպես զի զարկ տրվի բանվորի ակտիվ մասնակցության: Ոչ թե ուրիշն ե նրա փոխարեն վճիռ կայացնում, այլ նա ինքն ե իր կամքով Միության մեջ մտնում:

Փոփոխվում ե և Միությունից հեռացվելու կարգը: Առաջ, երբ կարիք կար մեկին կամ միուսիս հեռացնելու (առևտուրի, անպարկեշտ վարմունքի, կարգապահության խախտման և այլն պատճառով) այդ կատարվում եր Միության տեղական բջիջի (հանքկոմիտեին) և շրջկոմի միջոցով: Նոր կանոնադրությամբ սահմանվում ե, որ Միությունից հեռացնելը պիտի վճռվի այն ձեռնարկության բանվորների ընդհա-

նուր կամ պատգամավորների ժողովի վորոշմամբ, որտեղ այդ ընկերն աշխատում եւ Այս կարգը բացատրվում ե Միությունից հեռացնելու փաստի լրջությամբ: Դիտակից բանվորի համար ավելի մեծ խախտառակություն չի կարող լինել, քան Միությունից, այսինքն պրոլետարական շրջանից, հեռացվելը: Այդպիսի վորոշման համար անհրաժեշտ ե բանվորական դահլիճի մասնակցությունը և ընդունի, վար այս կամ այն անհատոր տեղ չ'պիտի ունենա Միության շարքերում: Վարովհետև Միությունից հեռացնելու դեպքում սխալմունքներ կարող են տեղի ունենալ, ուստի հեռացվողին իրավունք ե տրվում այդ վճռի դեմ բողոքել Միության բարձր որպան-

ներին. բողոքելու եղանակը սահմանված ե կանոնադրության մեջ:

2. Միության որգանների կազմակերպության ձևվր: Այդ խընդրում կանոնադրությունը հաշվի ե առել մեր Միության որգանների պարգության և նրանց բանվորական խավերին մոտեցնելու փորձը, որը կատարվել ե վերջին երկու տարվա ընթացքում: Նոր կանոնադրությունը սահմանում ե հետեւյալ կազմակերպությունը:

Միության ստորին որգանը հանքային, գործարանային կոմիտեն ե Յեթե կոմիտեն ընդգրկում ե շատ թվով բանվորներ, այն ժամանակ ստեղծում են ոժանդակ որգաններ և լիազորներ (участночные) արհեստանոցներում (цех):

Կոմիտեների ղեկավարող որդանը Միության նահանգական կամ շրջանային բաժանմունքն է, որը ընտրվում է շրջանի Միության բոլոր անդամների պատգամավորների կոնֆերանսում կամ հասագումարում (ԵՊՀ)։

Միության բարձրագույն որդանը, շրջկոմների (ր.յկոմների) և հանքկոմների աշխատանքներին ուղղութիւն տվողը Միության կենտրոնական կոմիտեն է, որը ընտրվում է Ս.Խ.Հ. Միության բոլոր հանքագործների համագումարում։

Այսպիսով Միության ղեկավարող որդանը համամիութենական հասագումարն է, որը տեղի է ունենում 2 տարին մի անգամ։

Այդ համագումարի համար բոլոր շրջաններն ընտրում են պատ-

գամավորներ—ամեն մի հազար անդամից մեկ պատգամավոր. հին կանոնադրությամբ 2 հազար հոգին մի պատգամավոր էր ընտրում։ Այժմ համամիութենական համագումարում կ'լինեն ավելի մեծ թվով պատգամավորներ քան թե առաջ։ Չհայած դժվարութիւններին և մեծ ծախսերին, ներկայացուցչության այդ ընդլայնումը ընդունվել է կատարյալ գիտակցորեն, որպես զի ավելի մեծ թվով պատգամավորներ մասնակցեն Միության վերաբերյալ կարեվոր հարցերի վճռին.

3. Միության ստորին-սկզբնական բջիջի (հանգկումի, գործկումի եւ այլն) մասին։

Միության աշխատանքի ուշադրության կենտրոնը հանկրոմն է։

Ձե ուր բանվորների կարիքների կարիքների անմիջական հոգատարը հանքիումն է, ուստի նոր կանոնադրությունը մտցնում է մի շարք փոփոխություններ և հավելումներ այն մասում, ուր ցուցադրվում է, թե ինչպես են կազմակերպվում և աշխատում սկզբնական որգանները:

Նոր կանոնադրությունը ընդգծում է հանքիումի պատասխանատվությունը ընդհանուր և պատգամավորական ժողովների առաջ և նրա հաշվետվության պարտավորեցուցիչ լինելը:

Որպեսզի ամեն մի բանվոր զգա իր պատասխանատու լինելը հանքիումի աշխատանքի համար — սահմանվում է, վոր այն ձեռնարկություններում, ուր գործում

են մինչև հազար բանվորներ, հանքիումը ընտրվում է բոլոր բանվորների ընդհանուր ժողովում:

Միայն մեծ ձեռնարկություններում (1000-ից ավելի բանվորներ), վորտեղ ընդհանուր ժողովում ընտրություն անելու տեխնիկական հարմարություն չ'կա, ընտրությունները տեղի են ունենում պատգամավորների ժողովում:

Այնտեղ, որտեղ հանքիումը միավորում է մի քանի մեծ թվով բանվորներ ռենցող ձեռնարկություններ, ստեղծվում են ամեն մի հիմնարկության մեջ ոժանդակ որգաններ — տեղական հանքիումներ: Հին կանոնադրությամբ տեղական հանքիումների փոխարեն գոյություն ունեւր միանձնեա իրավասու (уполномоченный): Այդ

իրավասունների փոխարեն տեղական հանքկոմիտեներ ստեղծելը այն ոգուտն ունի, որ ընտրվում յեն և արհեստակցական գործի յեն կանչվում ոչ թե մեկ մարդ (իրավասու) այլ մի քանի (7 — 9) առաջավոր բանվորներ և միևնույն ժամանակ տեղական հանքկոմիտեի վճիռները ավելի ազդեցիկ են, վորովհետև տեղ. հանքկոմիտեի անդամները ավելի սերտ են կապված բանվորների հետ, ամեն որ գտնվելով նրանց շրջանում — հանքում կամ գործարանում:

Մի շարք փոփոխություններ են մտցրված կանոնադրության մեջ, մասնավորապես ֆինանսական մասում, և այդ վորոշումների ելությունը կայանում ենրանում, վոր Միություն վճարներից ավելի մեծ

գումար է թույնվում տեղերում, տեղական աշխատանքի զարգացման համար: Իրա համար, ըստ կանոնադրության, փոխադարձ օգնության և կուլտուրական աշխատանքի համար առանձին գումարներ (ФОНД) են հատկացվում:

Հնդհանուր առմամբ կանոնադրության մեջ տեղի ունեցած բոլոր փոփոխությունների ու հավելումների հիմնական նպատակն է ուժեղացնել մասսայական աշխատանքները տեղերում, առավել մեծ թվով բանվորներ, Միության անդամներ զբաղել դիպի Միության ակտիվ աշխատանքները, բարելավել Միության բարձրագույն որգանների աշխատանքների ղեկավարությունը:

Վորպես զի Միության ամեն մի

անգամ բանվորը սերտ կերպով մոտենա Միության՝ հարկավոր ե վոր նա գիտենա, թե ինչպես ե կազմակերպված մեր Միությունը ե ինչպես ե նա ապրում: Միության ս մեն մի անգամ պիտի գիտենա, թե ինչ պիտի անի ե ինչպես պիտի վարվի Միության ամեն մի որդան. Այդ բոլորի համար հարկավոր ե, վոր Միության ամեն մի անգամ կարդա մեր կանոնադրությունը, գիտենա այն, ինչ գրել ե հաստատել ե մեր Միության գերագոյն որդանը— Ս.Խ.Հ.Մ. հանքագործների IV-րդ համագումարը:

Կենդրոնական Կոմիտեն հույս ունի, որ միության ամեն մի անգամ, ում ձեռքը կ'ընկնի մեր նոր կանոնադրությունը ոչ միայն ին-

քը ուրախությամբ կ'կարդա մեր կանոնադրությունը այլ ե խորհուրդ կը տա իր ընկերներին նոյնն անել, կ'պատմե կանոնադրության բովանդակությունը այն անգրագետ ընկերներին, որոնք կարդալ չեն կարող: Այդպես պիտի վարվի Միության ամեն մի գիտակից անգամ— գրանով նա կ'ոգնե իր պրոլետարիան կազմակերպությանը:

Ս. Խ. Հ. Մ. Հանգագործների
Միության Կենտրոնական
Կոմիտեի Պրեզիդիում:

Ներկա կանոնադրությունը ընդունված է Ս.Ս.Հ.Մ. Հանրագործների Միության IV համագումարի ապրիլի 24-ին 1924 թ. նիստում:

Հաստատված է Հ.Կ.Ս.Ս.Մ. (ВЦСПС)
21 մայիսի 1924 թ.

1. Նպատակներ և անելիքներ.

Հանրագործների Միությունը, միավորելով Ս.Ս.Հ.Մ. սահմաններում բոլոր բանվորներին ու ծառայողներին, փորձեք աշխատում են հանքային արդյունաբերության մեջ և Հ.Կ.Ս.Ս.Մ-ի (ВЦСПС) միջոցով մտնելով Արհեստակցական Միությունների Կարմիր ինտերնացիոնալի մեջ, իրագործում է հետեվյալ նպատակները և ձգտումները:

1. Աջակցում է հեղափոխական զսպակարգային կռվի զարգացմանը, համաշխարհային մասշտաբով, կապիտալի իշխանությունը տապալելու և պրոլետարիատի դիկտատուրայի միջոցով կոմունիզմի իրագործման համար:

2. Կազմակերպչական կապ է ստեղծում ուրիշ յերկրներին համանման Միությունների հետ, մասնակցելով հանրագործների միջազգային Միությունների կազմակերպության աշխատանքին, այդ Միությունների միջազգային համագումարներում, ամեն տեղ պաշտպանելով և անց կացնելով իր հեղափոխական զսպակարգային կռվի տեսակետը (платформа):

3. Կոմունիստական շինարարության ներկա զարգացման շրջ-

ջանում հանքագործների Միութ-
 թյան հերթական անելիքները հե-
 տեկալներն են. ա) պաշտպանել
 ամեն միջոցներով հանքագործ
 բանվորների և ծառայողների նյութ-
 թական և իրավական շահերը, նը-
 րանց նյութական բարորությունը,
 աշխատանքի և կենցաղի պայման-
 ները բարելավելու նպատակով.
 բ) աջակցել արդյունաբերության
 կազմակերպությանը և ամրա-
 պնդմանը, մասնակցելով ծրագրող
 և կարգավորող օրգաններում, արն-
 տեսորգանների հետ միասին մշա-
 կել արդյունաբերական ծրագիր-
 ներ և ուրուագծեր, մասնակցել
 դրամական, սպառողական, կապա-
 լով տալու (концессии) հարցերի
 խորհրդակցություններին և այլն.
 գ) Խորհրդային Իշխանության որ-

գաննների հետ միասին աշխատել
 Միության անդամներին առանձին
 արտոնություններ տալու նոյն-
 պես և բանվորների սոցիալական
 ապահովագրության բոլոր ձևերը
 կյանքի մեջ մտցնելու նպատակով.
 դ) կոոպերացիայի կազմակերպու-
 մըն և նրա զարգացման աջակցե-
 լը. ե) կազմակերպել փոխադարձ
 ոգնություն Միության կարիքա-
 վոր և սեգործ անդամների համար.
 զ) կազմակերպել Միության ան-
 դամների համար իրավաբանական
 ոգնություն. բ) մտցնել Միության
 անդամների մեջ հաստատուն աշ-
 խատավորական, հեղափոխական
 դիսցիպլինա, բարձրացնել աշխա-
 տանքի արտադրողականությունը,
 դաստիարակել կազմակերպչական
 սովորություններ, բանվորական

լայն խավերը մտցնել կոմսունի-
ստական շինարարության գործի
մեջ:

4. Միությունը ահաի՛վ աջակ-
ցություն ե ցույց տալիս Բանվո-
րա-գյուղացիական Իշխանության
բոլոր կազմակերպություններին,
որպես պրոլետարիատի գեկտա-
տուրայի քաղաքական որդանների:

5. Ս.Խ.Հ.Մ. հանքագործների
Միությունը բացասում ե Միու-
թյան նեղ արհեստակցական, կրո-
նական, ազգայնական ե ֆեդերա-
կան կազմակերպչական ձևերը
ե միավորում ե հանքային արդյու-
նաբերության բոլոր բանվորներին
ե ծառայողներին, անկախ նրանց
համոզմունքներից, ազգություն-
ներից ե կրոնական հայացքներից,
-- մի միակ Միության մեջ ար-

դյունագործական հատկանիշով
Ս.Խ.Հ.Մ. սահմաններում:

2. Միության կազմը:

6. Հանքագործների Միության
կազմի մեջ կաբող յեն մտել բոլոր
այն անձինք, վորոնք հպատակվում
յեն այս կանոնադրության, հան-
քային արդյունաբերության ձեռ-
նարկություններում վարձով աշ-
խատում յեն, անկախ իրենց կա-
տարելիք աշխատանքների ե հիմ-
նարկության բնավորության (մաս-
նավոր կամ պետական), նոյնպես
յեվ ձեռնարկություններում գո-
յություն ունեցող արհեստագիտա-
կան ուսումնարանների աշակերտ-
ները (фабзавуч):

7. Միության անդամ լինել չեն
կարող, ա) անայնագործները (куч-

тарь), բ) համարվեստավորների
ընկերությունների (артель) ան-
դամները, գ) մասնավոր սեփական-
ատերերը, կապալառուները, ձեռ-
նարկությունների ոգուտներում
մասնակից բաժնետերերը, դ) մաս-
նավոր ձեռնարկություններում այն
ծառայողները, վորոնք բանվոր
վարձելու և արձակելու իրավունք
ունեն և ե) աշխատանքի ընդու-
նակությունը ամբողջովին կորց-
րած անձինք.

Բացի դրանից Միության ան-
դամ չեն կարող լինել բոլոր այն
անձինք, վորոնք խորհուրդային
սահմանադրության համաձայն չեն
ոգտվում ընտրողական իրավուն-
քով, այսինքն.

ա) կրոնական ծխակառարու-
թյան ծառայողները,

բ) նախկին վոստրիկանության,
ժանդարմների առանձին կորպուսի
իւլ ոխրանկայի ակտիվ ծառայող-
ները և ագենտները,

գ) Շահամոլ և քրեական հան-
ցանքի համար արտատվորված յեւ
դատաստանական վճռով իրավուն-
քներից զրկվածները,

դ) այն անձինք, որոնք ղիմում
յեն վարձու աշխատանքի ոգուտ
քաղելու նպատակով կամ առանց
աշխատանքի եկամուտներով ապ-
րողները և այլն.

Մանրություն. Կ. 7 ում հիշ-
ված անձնավորությունները կա-
րող են ընդունվել Միության
անդամ միայն բացառիկ դեպ-
քերում այն ել ձեռնարկության
բանվորների ընդհանուր ժողովի
վորոշմամբ ստորին բջիջի (հանք-

կումի) հիմնավորված յեզրակացությամբ և Միության բայկոմի հաստատմամբ: Այդպիսի անձանց ամբողջ խմբով Միության անդամադրվելը տեղի կարող է ունենալ միայն բացառիկ դեպքերում, այն ել միայն կենտրոնական կոմիտեի թույլտվությամբ:

8. Միության անդամադրվելը կամավոր է: Անդամադրվել ցանկացողը հայտնում է զրա մասին հանքկոմի կամ գործկոմին, յեթե մինչեւ անգամ վորոշում լինի կայացած ընդհանուր ժողովում խմբական անդամադրվելու մասին.

9. Միության մեջ ընդունելու հարցը վճռում է հանքկոմը (գործկոմը), յեթե Միության որդանների, ընդհանուր ժողովի կամ

ստանձին անձանց կողմից հիմնավորված բողոք — չի եղել:

Միության անգամ հաստատվելուց հետոյ, ընդունվողը վճարում է սկզբնական տուրքը և ստանում է անդամադրքույկը:

10. Միության անդամադրվելու մերժման շարժառիթները պիտի համապատասխանեն ներկա կանոնադրության § 7, 22 յեւ 27: Հանքկոմի (գործկոմի) ընդունելության վերաբերյալ վորոշումների մասին կրեւիլ է բողոքել Միության բարձր որդաններին:

11. Միության վորեւի անգամ, յեթե ուղարկվում է զանազան կազմակերպություններ, իբրև Միության ներկայացուցիչ մշտական աշխատանքների համար, նույնպես յեւ խորհուրդային, կուսակցական

և ուրիշ հիմնարկություններ իբրև ընտրյալ, ամբողջ իր լիազորության ժամանակամիջոցում մնում ե Միության անդամ:

12. Ուրիշ արդյունաբերական միությունների անդամները, վորոնք փոխվել են հանքային հիմնարկություններ, մտնում են Միության մեջ հին անդամների իրավունքներով, առանց սկզբնական տուրք վճարելու և հաշվի առնելով արհեստակցական ժամանակաշրջանը (СТАЖ), միայն այն անհրաժեշտ պայմանով, վոր դրա մասին հայտնվի այն միությանը, որի անդամ են եղել մինչ այն ձեռնարկության տեղափոխվելը, որը միավորվում ե հանքագործների Միությամբ:

Ծանոթություն: Հանքագործների Միության անդամներին անպայման արգելվում ե միաժամանակ անդամ լինել մի ուրիշ միության մեջ:

13. Կարմիր գորգի մեջ կանչվածները շարունակում են մնալ Միության անդամ բոլոր ժամանակ, քանի որ նրանք գորգի շաբեբում են և ազատվում են անդամավճար տալուց:

14. Միության անդամը, որը ժամանակավորապես կորցնում ե աշխատելու ընդունակությունը կամ թե աշխատագուրկ ե լինում (շտատի կրճատում, հիմնարկության փակվելը և այլն) նույնպես և բանֆակների, բարձրագույն դպրոցների և ուրիշ ուսումնարանների ուսանողները, վորոնք մինչև

ուսումնարան մաները Միության անդամ չեն յեղել, ազատվում չեն անդամավճար տալուց, բայց միայն ունի պայմանով, վոր ժամանակին ցուցակագրվեն Միության մեջ և համապատասխան հիմնարկություններում (աշխատանքի Բիր-ժա, ապահովագրական կառույց և այլն)։

15. Ժամանակաշրջանային (сезонные) բանվորները, վորոնք աշխատում են հանքագործական արդյունաբերության զանազան ճյուղերում, (աղահանք, տորֆահանք) ընդունվում են Միության մեջ մշտական բանվորների հետ ընդհանուր հիմունքներով։

16. Ժամանակաշրջանային բանվորները Միության անդամների իրավունքներով ոգավում են և

կատարում են նրանց պարտականությունները միայն աշխատանքի արդյունաբերության մեջ եղած ժամանակաշրջանում։

Ծանոթություն։ Ժամանակաշրջանային բանվորների անդամագրքային վրա նշան է անվում «СЕЗОННЫЙ»։

17. Ժամանակաշրջանային բանվորները — Միության անդամները պահպանում են իրանց Միության ստաժը, յեթե նրանք հանքագործական արդյունաբերության շրջանները (сезон) բաց չեն թողնում։ — Շրջանը բաց թողնելու դեպքում Միության անդամը համարվում է ինքնաբերաբար (автоматически) հեռացված Միության շարքերից։

18. Ժամանակաշրջանային բան-

վորները կարիքների հոգատարութիւնը կատարվում է Միութեան կայուն որդանների միջոցով այդ բանվորների աշխատանքի տեղերում և տարվում է Կենտրոնական Կոմիտեի հրատարակած հասուկ հրահանգի հիման վրա:

3) Միութեան անդամների իրավունքները եւ պարտականութիւնները:

19. Նյութական և իրավական կարիքի գեպքում Միութեան բոլոր անդամներն ոգտվում են Միութեան բողմադրմի ոժանդակութեամբ ու պաշտպանութեամբ և կարող են թե ընտրել և թե ընտրվել Միութեան բոլոր պատասխանատու պաշտոններում:

20. Միութեան ամեն մի ան-

դամ բոլոր տեղական ընդհանուր ժողովներում Միութեան գործունեութեան վերաբերյալ բոլոր հարցերում վճռական ձայնի իրավունք ունի, միևնոյն ժամանակ իրավունք ունի Միութեան բոլոր որդաններում առաջարկներ անել և հարց բարձրացնել թե Միութեան և թե նրա պաշտոնյաների գործունեութեան վերաբերյալ:

21. Միութեան ամեն մի անդամ պարտավոր է՝ ճշտորեն և ժամանակին վճարել անգամավճարը, նպաստել Միութեան որդանների բոլոր վճիռները և վորոշումները կյանքի մեջ մացնելուն, հպատակվել Միութեան պրոլետարական դիտցիպլինայի բոլոր պահանջներին, կատարել ներքին կարգապահութեան բոլոր կանոնները, հավա-

քական պայմանագրերի բոլոր կետերը, և բոլոր վեճերի և թյուրիմացությունների ժամանակ դիմել Միության տեղական բջիջին: Միության անդամների անպայման պարտականությունն է՝ հպատակվել այն բոլոր պահանջներին և կոչներին, վերոնք բղխում են Միության որդանների կողմից, և վերաբերում են Միության կյանքի բոլոր հարցերին:

4. Անդամների Միությունից հեռացվելու (исключение) կարգը:

22. Միության կանոնադրությունը խախտող անդամը, Միության որդանների որոշումները չբնականաբար կամ թե այդ որոշումների կյանքի մեջ անցկացնելուն խանգարողը՝ հեռացվում է Միու-

թյունից, ենթարկվելով դրանից բղխող բոլոր հետևանքներին:

23. Միությունից հեռացվելը կատարվում է տվյալ ձեռնարկության (կամ հիմնարկության) Միության անդամների ընդհանուր կամ պատգամավորների ժողովում Հանքկոմի (Գործկոմի) առաջարկությամբ, յեթե հեռացվելու համար ձայն են տվել ժողովում ներկա եղողների վոչ պակաս քան յերկու յերրորդ մասը, և հաստատվում է Րայկոմի (Շրջկոմի, Նահանգական կամ Հանրապետական Միության բաժանմունքի) կողմից:

24. Միությունից հեռացվելու մասին կայացած վորոշումների դեմ՝ շահագողոված անձերը՝ կարող են գանգատ տալ Միության

բարձրագոյն կազմակերպություններին:

25. Միությունից հեռացվելը կարող է տեղի ունենալ ժամանակավոր և առանց ժամանակը մատնանշելու: Առանց ժամանակը մատնանշելու հեռացրվածները կարող են նորից ընդունվել միայն ընդհանուր կամ պատգամավորների ժողովի հատուկ վարդմամբ և հանքկոմի առաջարկությամբ և Բայկոմի (Շրջկոմի, Նահանգկոմի) հաստատությամբ, սակայն վոչ շուտ քան Միությունից հեռացնելուց 6 ամիս հետո:

Օանորություն: Յեթե Միությունից հեռացնվելը, առանց ժամանակը մատնանշելու, հաստատված է Միության բարձրագոյն կազմակերպությունների

կողմից գանգատ ներկայացնելուց հետո, այդ դեպքում հետ ընդունելը նոյնպես պիտի հաստատվի այդ կազմակերպություններից:

26. Միությունից հեռացրվածները հետ ընդունվելու դեպքում նորից վճարում են սկզբնական վճարը: Միության նախկին անդամաշրջանը հաշվի չի առնվում:

27. Ինքնաբերաբար (автоматически) հանքագործների Միության շարքերից դուրս են գալիս հետևյալ անդամները. ա) վորոնք անցնում են այնպիսի ձեռնարկության մեջ, վորը մտնում է ուրիշ Միության մեջ. բ) ամբողջովին աշխատելու ընդունակությունը կորցրածները այն մոմենտից, յերը նրանք անցնում են սոցիալական

ապահովագրութեան կամ որ և է մեկի խնամքին (Иждивение). 4) Յերեք ամիս անընդհատ, առանց հարգելի պատճառի անգամավճար չ'ապովը. 4) բոլոր այն անձինք, վորոնք այս կանոնադրութեան § 7-ի գորութեամբ անգամ լինել չեն կարող:

Ծանոթութիւն. Անգամավճար չ'տալու պատճառի հարգելի լինելը (4. կետի համաձայն) որոշում է Միութեան տեղական որգանք. այդ կետի հիման վրա հեռացվածները կարող են նորից ընդունվել միայն պարտքը և սկզբնական (ներածական) վրձարը տալուց հետո: Այդպիսով նորից ընդունվածը հաշվում է Միութեան անգամ յերկրորդ անգամ մտնելու որից, առանց

հին անգամաշրջանը հաշվի առնելու:

5. Միութեան կազմութիւնը:

ԸՄԻՆԱՆՈՒՐ ՀԻՄՈՒՆԻՏԵՐ.

28. Միութեան բոլոր որգանները, բարձրից մինչև ստորինը, թե իրանց կազմով և թե գործունեութեան ուղղագծով, հիմնված են ընտրական սկզբունքի վրա, որն իրականացնվում է Միութեան համագումարի և բարձր որգանների որոշումներով:

29. Միութեան բարձրագոյն որգանների կարգադրութեան ներքէկատարելու դեպքում տեղական որգանները կարող են ավելի բարձր կանգնած որգանների կողմից լուծված համարվել: Նոր կազմ ընտրելու համար 2 ամսվա

ընթացքում պիտի նշանակվի արտակարգ համազուլմար կամ ընդհանուր ժողով:

Ծանոթութիւն. Լուծման դեպքում ստեղծվում է ժամանակավոր կազմակերպչական բյուրո բարձր կանգնած որդանի ցուցմունքով, և այդ բյուրոն, փոխարինելով Միության լուծված որդանին, նախապատրաստում է համագումարի հրավիրելու գործը, որի ժամանակամիտքի գեղուցում պիտի տա լուծման պատճառների մասին:

Լ. ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ.

30. հանքագործների Միության բարձրագոյն որդանը համարվում է Միության Համագումարը: Հերթական համագումարը տեղի է

ունենում յերկու տարին մի անգամ:

Ծանոթութիւն: Արտակարգ Համագումարներ հրավիրվում են Կենտրոնական Կոմիտեի պլենումի, Միության կոնֆերանսի որոշմամբ կամ վերաքննիչ հանձնաժողովի պահանջով, նոյնպէս և տեղական որդանների պահանջով, յեթե նըրանց անդամների քանակութիւնը Միության բոլոր անդամների թվի կեսից ավելի է:

31. Միության Համագումարը համարվում է իրավական յեթե ներկա գտնվող պատգամավորները ներկայացնում են Միության բոլոր անդամների ոչ պակաս քան երկու-երրորդը:

32. Միության Համագումարը

կազմվում է բայոնական, նահանգային շրջանային կամ հանրապետական համագումարներում (կոնֆերանսում) ընտրված ներկայացուցիչներից: Միության ամեն մի 1000 անգամը ընտրում է մի ներկայացուցիչ: Այն բայոնները, վոբոնց անդամների թիվը 500-ից մինչև 1000 է, ընտրում են մեկ ներկայացուցիչ: Այն բայոնները, վոբոնց անդամների թիվը մինչև 500 է, ընտրում են մեկ ներկայացուցիչ խորհրդակցական ձայնով:

Մանրություն 1: Ընտրողական մանրամասն կանոնները մշակում է Կենտրոնական Կոմիտեն առանձին հրահանգով:

Մանրություն 2: Կենտրոնական Կոմիտեի և վերաքննիչ

հանձնաժողովի անդամները, յեթե նրանք մասնակցում են համագումարին ոչ ինչպես ընտրված, ոգտվում են խորհրդակցական ձայնով:

33. Միության Համագումարը. 1. լսում է Կենտրոնական Կոմիտեի գործունեության մասին զեկուցումը, վոբոշում է նրա հետագա գործունեության ընդհանուր ընթացքը և սահմանում է Միության կազմակերպչական շինարարության սկզբունքները. 2) քննում և վոբոշում է Միության աշխատանքներին վերաբերյալ գաղաղան ձյուղերի խնդիրները (աշխատանքի պաշտպանություն, կուլտուրական, սակագների (тарифный) և այլն). 3) լսում է անտեսական և պետական ուրիշ որդանների զե-

կուցումները և համապատասխան
վորոշում է կայացնում. 4) ընտ-
րում է Հանքագործների Միու-
թյան Միջազգային Համագումարի
համար պատգամավորներ. 5) ընտ-
րում է Միության Կենտրոնական
Կոմիտե և վերաքննիչ հանձնա-
ժողով:

II. ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿՈՆՖԵՐԱՆՍ.

34. Համագումարի մեջ եղած
ժամանակաշրջանում կենտրոնա-
կան կոմիտեի վորոշմամբ կարող
է տեղի ունենալ Միության կոն-
ֆերանս Կ. Կ.-ի սահմանած նոր-
մայով:

35. Միության կոնֆերանսը. ա)
լում է Կ.Կ. և Միության ուրիշ
որդանների զեկուցումները. բ)
մասնաճյուղում է Կ.Կ. հետագա գոր-

ծունեյության ուղիները և անե-
լիքները. գ) Կ.Կ.-ի կամ վերաքն-
նիչ հանձնաժողովի անդամներից
մեկին ու մեկի հեռանալու դեպ-
քում նրանց փոխանորդների լրա-
ցուցիչ ընտրություն է կայա-
ցնում:

36. Կոնֆերանսի վորոշումները
հաստատում է Կենտրոնական Կո-
միտեն.

III. ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ.

ա) Պլնում:

37. Միության համագումարի
կողմից ընդունված վորոշումների
հիման վրա Միության աշխատանքը
լրամբողջ հափով առաջ տանելու
համար ընտրվում է Կենտրոնական
Կոմիտե, վորը ներկայանում է
վորպես միության բարձրագույն

զեկավարող որդան համագումար-
ների մեջ եղած ժամանակաշը-
ջանում. Կ.Կ. անդամների և նրանց
թեկնածուների թիվը ամեն ան-
գաժ վորոշում է Միության հա-
մագումարը:

Ճանոթություն: Թեկնածու-
ները փոխարինում են Կ.Կ. հե-
ռացած անդամներին Կ.Կ. վո-
րոշմամբ:

38. Կ.Կ-ն իր ամբողջ գործու-
նեություն համար պատասխանա-
տու է Միության Համագումարի
և Համամիութենական Արհեստակ-
ցական Միությունների Կենտրո-
նական Խորհրդի (ВЦСПС) առաջ:

39. Կ.Կ-ի պլենումը ժողովվում
է ոչ պակաս քան 4 ամիսը մի
անգամ:

40. Կ.Կ-ի պլենումը. ա) լսում
և նախագահություն (президиум)
և նրա որդանների գործունեյու-
թյան հաշվետվությունը և մատ-
նանիշում է նրանց հետագա գոր-
ծունեյություն պլանը. բ) լսում է
անտեսական որդանների և նրանց
մեջ աշխատող իր ներկայացու-
ցիչների զեկուցումները և համա-
պատասխան վորոշումներ է կայա-
ցնում, գ) վորոշում է Միության
Համագումարի և Կոնֆերանսի գու-
մարելու ժամանակը և նրանց
քննություն ենթարկելիք հարցերը,
դ) քնարում է Կ.Կ-ի նախագա-
հությունը (президиум):

41. Բացի հերթական պլենու-
մից կարող են կանչվել և Կ.Կ-ի
ընդարձակ պլենում, որին հրա-
վիրվում են Միության տեղական

առանձին որդանների ներկայացուցիչներ:

42. Տեղական որդանների ներկայացուցիչները և Վերաքննիչ Հանձնաժողովի անդամները, բացի Կ.Կ-ի անդամներից, ընդարձակ պլենումի նիստերին ոգտվում են խորհրդակցական ձայնի իրավունքով: Կ.Կ-ի անդամների թեկնածուները ոգտվում են հերթական կամ ընդարձակ պլենումի նիստերին վճռողական ձայնով միայն այն դեպքում, յեթե Կ.Կ-ի անդամների ամբողջ կազմը ներկա չէ:

Բ. Պրեզիդիում (Նախագահություն).

43. Միության ընթացիկ գործերն առաջ տանելու և Միության գործունեությունը ղեկավարելու համար Կ.Կ-ի պլենումը ընտրում

է իր միջից Պրեզիդիում 5-7 հոգուց բաղկացած:

44. Պրեզիդիումը, վորպես Կ.Կ-ի գործադիր մարմին՝ ա) կատարում է այն բոլոր առորյա աշխատանքները, վորոնք բղխում են Միության Համագումարի, Կոնֆերանսի և Պլենումի վորոշումներից, բ) միավորում և ներդաշնակում է բոլոր բաժինների և սեկցիաների աշխատանքները, գ) ղեկավարում է, ուղղություն է տալիս և վերահսկում է Միության բոլոր տեղական բաժինների աշխատանքները, դ) արհեստակցական ակտիվ աշխատողների անհրաժեշտ փոխադրություններ է կատարում, ե) Կ.Կ-ի կողմից ներկայացուցիչ է հանդիսանում անտեսավարչական, պետական և այլ որդանների հան-

դեպ, գ) զանազան հարցերի մասին խորհրդակցություն ե հրավիրում՝ որինակ կազմակերպչական, տարիֆային, աշխատանքի պաշտպանություն, կուլտուրական և այլն, ը) վավերացնում և վերջ ե տալիս տեղերում ծագած կոնֆլիկտները և գործադուլները և դեկավարում ե նրանց ընթացքը, թ) միջոցներ ե փնտրում Միության անդամների տնտեսական և իրավական դրությունը բարելավելու համար, ժ) Միության մեջ կենտրոնացած ֆոնդերը կարգավորում և մասնադրում ե ի) Միության անունից հավաքական տարիֆային և ուրիշ պայմանագիրներ և համաձայնություններ ե կնքում, լ) տնօրինում ե ֆինանսները և գույքը ու նրանց հաշիվ-

ներն ե պահում, խ) ընթացիկ հաշիվ ե բանում պետական և ուրիշ վարկային հիմնարկությունների մեջ և կարգադրություններ ե անում, �ծ) Միության անունից հավատարմաթուղթ և լիազորություն ե տալիս բոլոր դատարաններում և հիմնարկություններում դատական և ուրիշ գործեր առաջ տանելու համար:

դ) և. Կ-ի լիազոր.

45. Այն շրջաններում և հասարակապետություններում, որոնք մտնում են Ս. Պ. Հ. Մ. կազմի մեջ և, զարգացած հանքային արդյունաբերություն ունին, սակայն չունեն ընտրված Միության որդաններ շրջանի կամ հասարակապետության չափով, Կ. Ա-ի կող-

մից կարող են նշանակվել Լիազոր-
ներ, վորպես զի կարելի լինի այդ
բաժինների աշխատանքները հա-
մաձայնեցնել Միության բարձրա-
գոյն օրգանների որոշումների և
կարգադրությունների հետ, Կ.Կ-ի
և տեղական միջմիութենական օր-
գանների հետ կապը կարգավորել
ու ամրացնել և ներկայացուցիչ
հանդիսանալ անտեսա-վարչական
օրգաններում: Այդ Լիազորները
գործում են Կ.Կ-ի հրահանգնե-
րով:

IV. Միության Շրջանային, Հանրա-
պետական, Նահանգական և Բա-
յոնական բաժանմունքներ:

46. Ս.Խ.Հ.Մ. հանքագործների
Միությունը բաժանվում է շրջա-
նային և հանրապետական (ՍԽՀՄ

մեջ մտած հանրապետությունների
յերկրում), նահանգական և բա-
յոնական բաժանմունքների, վո-
րոնք ղեկավարում են Միության
կազմակերպությունների գործու-
նեյությունը իրանց միավորումնե-
րի սահմաններում:

Ծանոթություն: Ստանձին հան-
րապետությունների մեջ հան-
րապետական բաժանմունք ստեղ-
ծելը կատարվում է Կենտրոնա-
կան Կոմիտեյի վերջամամբ:

Ա. ՀՍՄԱԳՈՒՄԱՐ.

47. Միության տեղական բարձ-
րագոյն օրգանը (շրջանի, հանրա-
պետության, նահանգի և այլն)
բայոնական (շրջանային, հանրա-
պետական, նահանգական և այլն)
Համագումարն է, որը գումարվում

ե ոչ պակաս քան տարին մի ան-
գամ:

Ծանոթութիւն: Արտակարգ
համագումարներ կարող են գու-
մարվել Կ.Կ-ի, բայոնական Կ-ի,
միջմիութենական կազմակեր-
պության (Կ.Կ-ի համաձայնու-
թյամբ), և վերաքննիչ Հանձնա-
ժողովի վերոշմամբ կամ նոյն
բայոնի Միության անդամների
ոչ պակաս քան կեսի պահան-
ջով:

48. Բայոնական (շրջանային,
հանրապետական, նահանգական)
համագումարի ընարությունները
տեղի են ունենում հանքկոմիտեի
(գործկոմիտեի) կոնֆերանսում կամ
թե պատգամավորների ժողովում,
վորի չափը (норма) վորոշում է
բայոնական կոմիտեն (շրջկոմը,

հանրապետական կենտրոնական
վարչությունը, Միության նահան-
գական բաժանմունքը):

Ծանոթութիւն: Բայկոմի (շրջ-
կոմի և այլն) և վերատառուգիչ
հանձնաժողովի այն անդամները,
վորոնք իբրեւ պատգամավորներ
ընտրված չեն կոնֆերանսներում
կամ պատգամավորական ժողով-
ներում, բայոնական համագու-
մարներում ոգտվում են խոր-
հրդակցական ձայնով:

49. Բայոնական (Շրջ. Հանրապ.
նահ. և այլն) համագումարը՝ ա)
լսում և հաստատում է Միության
Կոմիտեի (վարչության), վերա-
տառուգիչ հանձնաժողովի և կոմի-
տեի զանազան հիմնարկություն-
ներում և ձեռնարկություններում
աշխատող ներկայացուցիչների

հաշվետվութիւնը, բ) ուրվագծում
 և նրանց հետագա անելիքների ծր-
 րագիրը և կարեւոր ձեռնարկու-
 թիւնները Կ. Կ-ի ցուցումների
 համաձայն: գ) ըննութեան և յիշ-
 թարկում արհեստակցական կյան-
 քի բոլոր հերթական հարցերը, դ)
 ըննում և Միութեան Համագումար-
 րի որակաւորը, ե) լսում և տըն-
 տեսական որդանների զեկուցում-
 ները և համապատասխան վորո-
 շում և կայացում, զ) ներկայա-
 ցուցիչներ և ընտրում համագու-
 մարների և միջմիութեանական կազ-
 մակերպութիւնների համար, ը)
 ընտրում և Բայոնական (շրջանա-
 յին, հանրագնատական կամ նահան-
 գական) Կոմիտե (վարչութիւն) և
 վերաստուգիչ հանձնաժողով, թ)
 վորոշում և Կոմիտեյի (վարչու-

թեան) գործունեյութեան շրջանը
 և նրա մշտական բնակութեան
 տեղը:

50. Վերոհիշյալ Համագումարնե-
 րի վորոշումները հաստատվում են
 Կ.Կ-ի կողմից:

Բ. ԲԱՅՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

(Շրջկոմ, Միութեան Հանրապետ-
 ական Կ. Վարչ., նահ. բաժ. վար-
 չութիւն)

ա. Պլնում:

51. Միութեան վորոշ բաժան-
 մունքում նրա բոլոր գործերը
 կատարելու համար ընտրվում և
 Բայոնական Կոմիտե (Շրջկոմ, վար-
 չութիւն կամ նահանգ. բաժ.),
 վորի կազմը հաստատում և Միութե-
 թեան Կ.Կ-ն:

52. Կոմիտեն (վարչութիւնը) ներկայանում է վորպես բայոնի Միութեան բարձրագոյն որդանը (Շրջանի, Հանր. պետութեան Նահանգի), վորը ղեկավարում է ուղղութիւնն է տալիս Միութեան տեղական բջիջների գործունեութեան Միութեան առաջին բարձր կանգնած սրգանների հրահանգների համաձայն:

53. Բայոնական (Շրջ., հանր., նահ.) Պլենումը գումարվում է վոչ պակաս քան երկու ամիսը մի անգամ:

55. Պլենումը՝ ա) լսում է պրեզիդիումի և նրա բաժանմունքների ղեկուցումները, բ) ուղղութիւնն է տալիս նրանց հետագոյն աշխատանքներին և Միութեան կյանքին վերաբերյալ կարևոր միջոց-

ներ է մշակում՝ գ) անտեսաւարչական պաշտոնների համար թեկնածուներ է նշանակում և քննութեան առնում նրանց. դ) նշանակում է բայոնական (Շրջ., հանր., նահանգ.) Համագումար հրավիրելու ժամանակը և ներկայացուցչութեան չափը, նոյնպէս և քննութեան է առնում այդ Համագումարի որակարգը, ե) լսում է տընտեսական որդանների և իր ներկայացուցիչների ղեկուցումները. զ) բնտրում է Բայկոմի (վարչութեան) Պրեզիդիում:

բ. Պրեզիդիում.

56. Բոլոր ընթացիկ գործերը վարելու համար Բայկոմը (Շրջկոմ, վարչութիւն, նահանգ. բաժ.), իր միջից բնտրում է Պրեզիդիում

2—7 մարդուց բաղկացած, նախած
կատարելիք աշխատանքի քանա-
կության, ձեռնարկությունների
ցրվածության և այլն:

57. Բայկոմի (Շրջկոմի, վար-
չության, նախանգ: բաժնի) Պրե-
զիդիումը—ա) իրագործում է պե-
նումի, Համագումարի և Կ.Կ-ի բո-
լոր վորոշումները, բ) ղեկավարում
է Միության ստորին որգանների
աշխատանքները, պարբերաբար
հաճախելով և հրահանգներ տալով
նրանց և ներկա գտնվելով նրանց
կոնֆերանսներին և պատգամավո-
րական ժողովներին, գ) միջոցներ
է ձեռք առնում տեղի ունեցող
տարաձայնությունները շուտա-
փույթ լուծելու համար, դ) ամեն
միջոցով նպաստում է իր անդամ-
ների կենցաղի և աշխատանքի պայ-

մանների բարելավմանը, ե) ղե-
կավարում է իր բաժանմունքների
աշխատանքները, զ) խորհրդակ-
ցություններ է հրավիրում տեղա-
կան ներկայացուցիչների մասնակ-
ցությամբ տեղական բնույթ ունե-
ցող հարցեր վորոշելու և համա-
պատասխան միջոցներ ձեռք առ-
նելու նպատակով, զ) ճշտությամբ
և սխտեմատիկաբար տեղեկու-
թյուն է տալիս Միության բարձր
կանգնած որգաններին գործերի
դրության մասին թե բայկոմի
(Շրջկոմի, Կ. վարչության, նա-
խանգ. բաժնի) մեջ, և թե տեղա-
կան որգաններում, բ) հաշվի է
առնում արհեստակցական Միու-
թյան աշխատավորներին և հարկ
եղած ժամանակ, նրանց փոխա-
դրում է թ) բայկոմի (շրջկոմի,

վարչության, նահ. բաժնի) կողմից ներկայացուցիչ և հանդիսանում զանազան կազմակերպությունների և անհատների հետ ունենալիք հարաբերությունների ժամանակ. Ժ) Միության անունից հավաքական պայմանագիրներ, տարիֆային համաձայնություններ և ուրիշ պայմանագիրներ և կընքում, Ի) կանոնավոր կերպով, վորոշված ժամանակ, հրավիրում և պլենումի նիստերը, Լ) անորինում և Միության գումարները և հատուկ ֆոնդերը, վորոնք գումարվում են բաշխվում (վարչության, շրջկոմում, նահ. բաժանմունքում) և բաժանում և այդ գումարները համաձայն ֆոնդերի կանոնների և հաստատված նախահաշիվների, խ) Բաշխումի (Շրջկոմի, վարչության,

նահ. բաժնի) կողմից ներկայացուցիչ և հանդիսանում նրա զանազան որգանների, կազմակերպությունների և անհատների հետ ունենալիք բանակցությունների ժամանակ:

V. Վիճակային կամ լենարայոնական կոմիտե.

Ա. Հնդանություն.

58, Նայած բայոնի կամ շրջանի ցրված լինելուն, կամ բաշխմից (Շրջկոմից, վարչությունից, նահ. բաժնից) մի քանի ձեռնարկություններ և հիմնարկություններ հեռու գտնվելուն, բայոնական կոմիտեն Կ.Կ-ի թուլլովությունամբ ստեղծում և իրեն ոգնող որգան՝ վիճակային կամ լենթարայոնական կոմիտե:

59. Վիճակային (լենթարայոնա-

կան) Կոմիտեն ընտրվում է վիճակային (յենթարայոնակտն) Կոնֆերանսում, որը գումարվում է նույն կարգով, ինչպես բայոնակտն (Շըրջանային և ալլն) Համագումարները:

60. Լինելով բայկոմի ոժանդակ, ոգնող որգան, վիճակային (յենթարայոնակտն) կոմիտեն կատարում է բոլոր գործերը միության կանոնադրության հիման վրա - Համաձայն Հոմագումարների և Կոնֆերանսների վարչությունների, ղեկավարվելով բայկոմի ցուցմունքներով և հրահանգներով, պատասխանատու լինելով վիճակային կոնֆերանսի և բարձրագույն որգանների առաջ:

61. Վիճակային (յենթարայոնակտն) կոնֆերանսը գումարվում է ոչ պակաս քան տարին մի անգամ:

ա) լսում է վիճկոմի (յենթարայկոմի) զեկուցումները; բ) Համապատասխան ուղղություն է տալիս նրա հետագա աշխատանքներին գ) տնտեսական պաշտոնների համար (թեկնածուներ և նշանակում, դ) քննության և լենթարկում գործի ընթացքում առաջ եկած բոլոր հարցերը և Համապատասխան միջոցներ ձեռնարկում, ե) նշանակում է կոնֆերանսի գումարման ժամանակը և քննում է նշանակած որակորդը, զ) իր միջից ընտրում է վիճկոմ (յենթարայկոմ):

Բ. Վիճ. կոմիտեի (յենթարայկոմի) աշխատանքը:

62. Վիճակային (յենթարայոնակտն) կոմիտեն իր առաջ դրված խնդիրներն իրագործելու և ընթացիկ գործերը վարելու համար ընտ-

րում ե իր միջից պրեզիդիում 3-5 հոգուց բաղկացած:

63. Վիճկումը (յենթարայկումը) և իր պրեզիդիումը՝ ա) ղեկավարում և ուղղությունն է տալիս հանքկոմ- ների աշխատանքներին, շրջելով, խորըրդակցություններ հրավիրելով և պատգամավորական ժողովներին ներկա գտնվելով. բ) միջոցներ է ձեռք առնում ծագած տարաձայ- նությունները շուտափուլից լուծե- լու, գ) ամեն կերպ աշխատում է անգամների շահերը պաշտպանել, բարելավել նրանց կենցաղը և աշ- խատանքի պայմանները, բարձրա- ցնել նրանց կուլտուրական զար- գացման աստիճանը և այլն, դ) կա- նոնավոր կերպով և վորոշված ժա- մանակ վիճակային (յենթարայոնա- կան) կոնֆերանսներ է գումարում

և հաշիվ է տալիս նրանց իր կա- տարած բոլոր աշխատանքների հա- մար:

VI. Համալսյին (գործարանային կամ սեղական) կոմիտե (համկոմ, գուծկոմ, սեղկոմ):

64. Միության բոլորական բը- ջիջը—Հանքային (գործարանային և այլն) կոմիտեն է տեղում, որը միա- ցնում է հանքային այնպիսի ձեռ- նարկությունների ծառայողներին ու բանվորներին, վորոնք իրանցից ինքնուրույն տնտեսություն են ներ- կայացնում:

65. Հանքկոմը (գործկոմ, տեղ- կոմ և այլն) իր գործունեությու- նի համար պատասխանատու է միու- թյան ավելի բարձր որդանի և իր ընտրողների առաջ:

66. Հանքկոմի (գործկոմի և այլն) վճիռները կարող ե բեկանել Միության ավելի բարձր որգանը և պատգամավորական կամ ընդհանուր ժողովը:

67. Հանքկոմի (գործկոմի և այլն) ընտրությունը տեղի ե ունենում. ա) այն ձեռնարկություններում, ուր աշխատավորների թիվը 1000-ից ավել ե, պատգամավորական ժողովներում, բ) այն ձեռնարկություններում, ուր աշխատավորների թիվը 50-ից մինչև 1000 հոգի ե, հանքկոմը (գործկոմը) ընտրվում ե այդ հիմնարկություններում աշխատողներին ընդհանուր ժողովում:

Ծանոթություն: Ընտրությունները վավերական չեն համարվում, չեթե մասնակցում չեն ընտրողների ոչ պակաս քան կեսը:

68. Այն հիմնարկություններում, ուր աշխատավորների թիվը 50-ից պակաս ե, հանքկոմի (գործկոմի և այլն) փոխարեն ընտրվում ե լիազոր: Հանքկոմը (գործկոմը և այլն) ընտրվում ե 6 ամսով և հաստատվում ե Միության բարձր որգանի կողմից:

Ծանոթություն: Ամբողջ կոմիտեն կամ նրա առանձին անդամները կարող են վերընտրվել և մինչեվ նրանց լիազորության ժամանակի լրանալը, չեթե այդ պահանջվում ե ընտրողների ոչ պակաս քան կեսի կողմից և կամ Միության բարձր որգանի վերոշմամբ:

69. Հանքկոմի ընտրություններին մասնակցում են բոլոր աշխատավորները անկախ նրանից, թե

նրանք Միության անդամ են թե վոչ, իսկ Հանքկոմի (գործկոմի և այլն) անդամ ընտրվել կարող են միայն Միության անդամները:

70. Հանքկոմի (գործկոմի և այլն) անդամների քանակությունը վորոշվում է հետևյալ կերպով:

Այն հիմնարկություններում (ձեռնարկություններում), ուր աշխատավորների թիվը

50 — 200 ե, ընտրվում են 3 հոգի	
200 — 500 »	» 5 »
500 — 1000 »	» 7 — 9
1000 — 3000 »	» 9 — 11
3000-ից ավելի »	11 — 15

Ծանոթություն: Այս կամ այն հանքկոմի (գործկոմի և այլն) անդամների թիվը կարող է ավելանալ միայն այն դեպքում, յեթե

այդ մասին ավելի բարձր որգանք հատուկ վորոշում է կալացրել:

71. Հանքկոմի (գործկոմի և այլն) անդամների քանակությունը, վորոնք ազատվում են պաշտոնի աշխատանքներից հանքկոմում (գործկոմում և այլն) աշխատելու համար, վորոշվում է Միության բարձր որգանի կողմից այդ առթիվ գոյություն ունեցող որենսդրության հիման վրա:

72. Այն հանքկոմը (գործկոմը և այլն), վորը միավորում է 1000 աշխատավորներից պակաս, իր միջից Պրեզիդիում չի ընտրում: Բոլոր հարցերը վճռվում են հանքկոմի (գործկոմի և այլն) նիստերում, վորոնք գումարվում են ոչ պակաս քան շաբաթը մի անգամ: Մեկ նիստից մինչև մյուս նիստը կայանալու

Ժամանակամիջոցում աշխատանքը կատարում են հանքկոմի (գործկոմի և ալլն) ազատված անդամները:

73. Այն հանքկոմներում (գործկոմ. և ալլն), վորոնք միավորում են 1000 աշխատավորներից ավել, այն դեպքում, լեթե հիմնարկութունները ցրված են, բարձր որդանների թուլլտվությամբ, կոզմվում ե Պրեզիդիում 3—5 հոգուց: Հանքկոմի (գործկոմի և ալլն) սլրեզիդիումը իրագործում ե հանքկոմի բոլոր վորոշումները և բոլոր ընթացիկ աշխատանքները, համաձայն այս կանոնադրության 76-րդ կետի: Այդպիսի հանքկոմները (գործկոմ. և ալլն) միության բարձր որդանների թուլլտվությամբ, իրանց նիստերը կարող են գումարել ոչ պակաս քան երկու շաբաթը մի ան-

գամ, իսկ Պրեզիդիումի նիստերը ոչ պակաս քան շաբաթը մի անգամ:

74. Կ. հատուկ վորոշմամբ առանձին կոմիտեները կարող են ոգտվել այն բոլոր իրավունքներով և պարտականութուններով, վորոնցով այս կանոնադրությամբ ոգտվում են Միության բարձր որդանները (րաշկոմները, շրջկոմները, լենթարաշկոմները):

75. Հանքկոմը (գործկոմը) ոչ մի բաժանմունք չի ստեղծում և ընթացիկ գործերը կատարում ե հանքկոմի միակ ապարատի միջոցով:

76. Հանքկոմը (գործկոմը), լինելով ձեռարկությունների մեջ Միության ղեկավարող որդանը, միավորում ե իր շուրջը բանվորական լայն խավերը հետևյալ նպատակների համար. ա) իր անդամները

կենցաղը և աշխատանքի պայման-
ները բարելավել, բ) հետևել հա-
վաքական պայմանագրի բոլոր կե-
տերի իրադրոժմանը ձեռնարկու-
թյունների վարչութչուների կող-
մից, վրի համար կողմվում են,
հավասար ձայներով, գնահատու-
ն-կան-Փլիկտային կոմիտեիաներ, գ) ամ-
րապնդել իր անդամների մեջ աշ-
խատանքի և արհեստմիութենական
դիսցիպլինա և դաստիարակչին գի-
տակցություն, կատարելով նրանց
մեջ, Խորհրդային Խշխանութչան
համապատասխան սրգանների հետ
միասին, ու ժեղ կուլտուրական աշ-
խատանք, դ) հետեվել, վրի Միու-
թյան բոլոր անդամները կանոն-
վոր կերպով անգամավճարները
մտցնեն Միութչան կասսան, ե)
մասնակցում ե բոլոր ծագած կոն-

Փլիկտների քննութչան, վրոնք
առաջ են գալիս բունվորների և
վարչութչան մեջ հավաքական պայ-
մանագրի կամ ներքին կարգապա-
հութչան կանոնների և արհեստ-
միական դիսցիպլինայի խախտման
դեպքում, զ) թափանցում ե աշխա-
տանքի և ձեռնարկութչան գրու-
թյան մեջ, հետեվելով ծրագրի
իրադրոժմանը, նյութերի նպատա-
կահարմար գործադրմանը և այլն,
ը) մասնակցում ե վարչութչան
կողմից առաջագրած բոլոր կարեվոր
խնդիրների քննութչան, վրոնք
վերաբերում են ձեռնարկութչան
արգյունաբերական կյանքին, թ)
տնտեսորդանների զեկուցումներ ե
կազմակերպում պատգամվորական
և ընդհանուր ժողովներում, վրոնք
միջոցով բանվորներին ծանոթա-

ցնում է ձեռնարկության գրության
և գործի ընթացքի հետ, ժ) մաս-
նակցում է աշխատավորների վարձ-
ման և արձակմանը, համաձայն այն
կանոնների, որոնք հաստատված են
հավաքական պայմանագրով, ի)
վարչության բոլոր զանցառություն-
ների և սխալ գործողությունների
մասին հայտնում է բարձր որդան-
ներին ի գիտություն:

77) Բանվորների կարիքների հո-
գացողության մասին առարկա աշ-
խատանքներ կատարելու և Միու-
թյան ստորին բջիջի և բանվորնե-
րի մեջ ավելի սերտ կապ հաստա-
տելու համար, բաշկոմի (վիճկոմի,
յենթարկոմի) վորոշմամբ, կազ-
մակերպվում յեն հանքկոմի ուժան-
դակ որդաններ—առանձին հանք-
կոմներ (գործկոմներ) կամ լիազոր-

ներ, վորոնք ստորագրվում են
հանքկոմին (գործկոմին): Այդ ուժան-
դակ որդանների ընտրական չափը
(норма) վորոշում է հանքկոմը:
Ուժանդակ որդանը 3—5 հոգուց
բաղկացած, կամ լիազորը ընտրվում
է հանքի կամ գործարանի աշխա-
տավորների ընդհանուր ժողովում
և հաստատվում է հանքկոմի (գործ-
կոմի) կողմից:

78. Այդ ուժանդակ որդանի ան-
դամներից մեկը կամ թե լիազորը
կարող է ազատվել իր պաշտոնին
վերաբերյալ աշխատանքներից, ամ-
բողջովին կամ մասնակի, այդ
ուժանդակ որդանում մշտական աշ-
խատանքների համար:

79. Ուժանդակ որդանի նիստերը
գումարվում են ոչ պակաս քան
շաբաթը մի անգամ: Ուժանդակ որ-

գանը և լիազորը. ա) իրագործում են բանվորների ընդհանուր ժողովների վորոշումները, չեթե ներանք չեն. հակասում Միության բարձր օրգանների վորոշումներին, բ) կատարում ե Միության ստորին բջիջների անելիքները այս կանոնադրության 76 կետի և հանքկոմի տված հրահանգների համաձայն:

VII. Պատգամավորական յիվ բնդհանուր ժողովներ:

80. Հանքագործների լայն խավերը Միության և անտեսական շինարարության ավելի ոերա մասնակից անելու նպատակով, հանբերում, գործարաններում և այլն գումարվում են ընդհանուր և պատգամավորական ժողովներ:

81. Այն ձեռնարկությունների

մեջ, վորտեղ աշխատավորների թիվը 300-ից պակաս ե, Միության վերաբերյալ բոլոր հարցերը, վորոնք վորոշված յեն այս կանոնադրության 88-րդ կ., քննվում և վճռվում են անմիջապես աշխատավորների ընդհանուր ժողովում:

82. Այն ձեռնարկությունների մեջ, վորտեղ աշխատավորների թիվը 300-ից ավել ե, հանքային (գործարանական) ընդհանուր ժողովում ընտրվում են պատգամավորներ հետևյալ նորմայով. ա) այն ձեռնարկություններում, վորտեղ աշխատավորների թիվը մինչև 1000 ե — տասը (10) հոգուց մի պատգամավոր, բ) այն ձեռնարկություններում, վորտեղ աշխատավորների թիվը 1000-ից ավելի ե՝ քսան (20) հոգուց մի

պատգամավոր: Պատգամավորներին լիազորության՝ ժամանակը 6 ամիս է: Պատգամավորներին ընտրության մասնակցում են բոլոր աշխատավորները: Ընտրվել կարող են միայն Միության անդամները:

83. Պատգամավորական ժողովներ գումարում են հանքկոմի (գործկոմի) կոնսոնավոր կերպով (պարբերաբար) ոչ պակաս քան ամիսը մի անգամ: Արտակարգ ժողովներ կարող են տեղի ունենալ հանքկոմի, վերատուգիչ հանձնաժողովի հայտարարությամբ կամ պատգամավորների ընդհանուր թվի $\frac{1}{3}$ -ի պահանջմամբ:

84. Հանքկոմի (գործկոմի) և վերատուգիչ հանձնաժողովի անդամները մասնակցում են ժողովներում վճռական ձայնի իրավունքով:

85. Ժողովի բոլոր վորոշումները, յեթե նրանք չեն հակասում Միության ընդհանուր քաղաքականությանը, ի կատար են ածվում հանքկոմի (գործկոմի և ալլն) միջոցով:

Ծանոթություն: Միության բարձր որդանները իրավունք ունեն բեկանել ընդհանուր ժողովի այնպիսի վճիռները, վորոնք հակասում են միության ընդհանուր քաղաքականության:

86. Ամեն մի պատգամավորական ժողովում ընտրվում է Պրեզիդիում, որը ղեկավարում է ժողովը: Պատգամավորական ժողովում բոլոր հարցերը վճռվում են ձայների հասարակ մեծամասնությամբ:

87. Պատգամավորական ժողով-

ները տեղի են ունենում ոչ աշխատանքի ժամերում: Բացառիկ դեպքերում, Միության բարձր որդանի վորոշմամբ, ժողովը կարող է տեղի ունենալ և աշխատանքի ժամերին:

88. Պատգամավորական ժողովները. ա) լսում են հանքկոմի (գործկոմի և այլն) և նրա հանձնաժողովների (КОМИССИЯ) զեկուցումները և տալիս են համապատասխան ցուցմունքներ, բ) լսում են վերաստուգիչ հանձնաժողովի զեկուցումը կամիտեի գործունեությունից մասին, գ) քննում են տնտեսորդանների հետ կնքվելիք հավաքական պայմանագրի նախագիծը, դ) քննում են զեղծումների հետևանքով առաջ եկած տարածայնություններ, թե վարչություն

և թե Միության առանձին անդամների կողմից, ե) լուծում են անդամների Միությանից հեռացնելու հարցերը, զ) ծանոթանում են Միության բարձր որդանների բոլոր վորոշումների հետ և մասնանշում համապատասխան միջոցներ ալգ վորոշումները իրագործելու համար, բ) լսում և քննությունից են յենթարկում տնտեսորդանների զեկուզումները ձեռնարկությունից գրություն մասին, թ) քննում և վճռում է բանվորների կուլտուրական մակարդակը բարձրացնելու և գործարանա-կրթական գործի գրությունը բարելավելու հարցեր, ժ) միջոցներ են փնտրում և ձեռք առնում բանվորների կենցաղը բարելավելու համար, ի) քննարկում են հանքկոմի (գործկոմի)

և նրա հանձնաժողովների անդամ-
ներ, լ) թեկնածուներ են առաջա-
բերում խորհրդային և անտեսա-
կան պաշտոնների համար:

89. Պատգամավորական ժողով-
ները պիտի լինեն ամենակենդանի
կապող ողակը բանվորական լայն
խավերի և միության որդանների
միջով և նոյնպես իբրև զպրոց
բանվորների դասակարգային դաս-
տիարակության, վսրի համար ա-
մեն մի պատգամավոր պիտի՝ ա)
անդադար ծանօթացնեն ընկերնե-
րին Միության գործունեություն
հետ, բացատրելով և պաշտպանե-
լով Միության բոլոր վորոշումները
և ձեռք առնելիք միջոցները, բ)
կոմիտեի հետ սերտ կապ պահպա-
նել, որպես զի միշտ տեղյակ լինի
գործերին և տեղեկացնի կոմի-

տեին հանքի, արհեստանոցի ան-
ցուղարձի և տրամադրության մա-
սին:

90. Այն ձեռնարկությունների
մեջ, վորտեղ կազմված են պատ-
գամավորական ժողովներ և տեղա-
կան պայմանների շնորհիվ հնարա-
վորություն չկա ժողովել ընդհա-
նուր հանքային ժողով (հատված-
ներիցից ու ցան լինելու պատ-
ճառով), վորչ պակաս քան ամիսը
մի անգամ գումարվում են բան-
վորների ընդհանուր ժողով- գոր-
ծարանների բաժիններում, առան-
ձին հանքերում և այլն:

91. Տեղակա (գործարանների
բաժինների, առանձին հանքերի)
ընդհանուր ժողովները իրագործում
են այն աշխատանքները, վորոնք
հիշված են կանոնադրության 88

կետ. տեղական պայմանների սահմաններում, բացի հանքկոմի (գործկոմի) և նրա հանձնաժողովների ընտրութեան և բացի դրանից ա) պատգամավորներ և ընտրում ձեռնարկութեան պատգամավորական ժողովի համար և նրանց զեկուցումն և լսում պատգամավորական ժողովի աշխատանքների մասին, բ) ընտրում և տեղական (ոժանգակ) կոմիտե կամ լիազոր:

VIII. Ինժեներա-տեխնիկական բաժին:

92. Միութեան անդամներին-ժեներների և տեխնիկների շահերի պաշտպանութեան և նրանց կենցաղի բարելավութեան համար և այդ տեսակետից Միութեան աշխատանքները ուժեղացնելու, և

տեխնիկական ուժերը զեպի Միութեան ակտիվ աշխատանքների գրավելու նպատակով, Կ. Կ-ին և նրա տեղական որգաններին կից կազմվում են ինժեներա-տեխնիկական բաժիններ, վորոնց անելիքները և գործունեյութեան շրջանը վորոշվում և այդ բաժինների մասին եղած կախոններով, վորոնք հաստատված են Կ. Կ-ի կողմից:

93. Ի. Տ. բաժնի անդամներ են հանքագործութեան և նրա ձեռնարկութեանների մեջ աշխատող բոլոր տեխնիկական ուժերը, վորոնք անգամ են Ս.Խ.Հ.Մ.Հ.Մ.

6. Միութեան միջոցներ:

94. Միութեան միջոցները կազմվում են՝ 1) միանվագ սկզբնա-

կան (вступительный) տուրքերից, 2) անդամակցական ամսավճարներից, 3) ուրիշ եկամուտներից (զանազան ձեռնարկությունների եկամուտներ, սեփական հրատարակություններ, երեկույթներ և այլն):

95. Միության անդամների սկզբնական վճարի քանակը վորոշվում է նրանց որոշվարձի կիսի չափով:

96. Անդամների ամսավճարի չափը հավասար է ամսական աշխատավարձի 2⁰/₀:

Մանրություն: 1) Բարձրագույն դպրոցներում, բանֆակներում և այլ դպրոցներում սովորող Միության անդամները, վորոնք ծառայության մեջ չեն, վճարում են իբրև ամսավճար, իրենց ստացած կենսաթոշակի (стипендия) 1⁰/₀:

2) Արձակուրդից չ'ոգտվելու և հեռացման պատճառով (компенсация и выходные) ստացած ոժանդակությունը ռոճիկ չի համարվում:

97. Սկզբնական և ամսական անդամավճարները ստանում է ստորին բջիջը միության բարձր որդանների կողմից հաստատված կարգով և պարբերաբար ուղարկում է Բալյոնական (Երջանային վարչության, նահանգական) կոմիտեին:

98. Բալյոնական կոմիտեն (Երբջկոմը, հանրապ., նահանգ., վարչությունը) ստացված անդամավճարների ընդհանուր գումարի 10⁰/₀ հանձնում է միջմիութենական միությանը և 10⁰/₀-ից մինչև 25⁰/₀ կենտրոնական կոմիտեին. մնացած գումարը Բալկոմը (վարչությունը

և այլն) ծախսում է իր սեփական
ապարատի (ծառայողների) գոյու-
թյան ե ուրիշ կարիքների համար
վորոշ նախահաշվով, վորը հաստա-
տում է Միության ավելի բարձր
որգանը, այլ և բաժին է հանում
դանդան ֆոնդերի համար, համա-
ձայն սույն կանոնադրության 104
— 110 կետերի:

Ծանոթություն: Յեթե Բայկո-
մը միավորում է այնպիսի ձեռ-
նարկություններ, վորոնք գտըն-
վում են մի քանի նահանգնե-
րում, այդ դեպքում 10⁰/0 բա-
ժինը հանձնում է սմեն մի նա-
հանգական արհեստակցական
խորհրդին այն անգամավճարնե-
րից, վորոնք ստացված լեն այդ
նահանգներում աշխատող բան-
վորներից:

99. Գավկոմները (յենթարակոմ-
ները և այլն) իրանց գոյությունը
պահպանելու համար միջոցներ լեն
ստանում բայկոմից, մտցնելով այն
իրանց նախահաշվի մեջ:

100. Հանքկոմները (գործկոմնե-
րը) իրենց գոյությունը պահպանե-
լու համար միջոցներ լեն ստանում
ձեռնարկությունից վորոշ նախա-
հաշվով, որը հաստատում է բայ-
կոմը (երջկոմը և այլն), յեթե այդ
նախահաշիվը ձեռնարկության բան-
վորների և ծառայողների ռոճիկի
ընդհանուր գումարի 2⁰ 0-ից ա-
վել չէ:

Ծանոթություն: Գործարաննե-
րի, արհեստանոցների, հանքերի
լիտգորների ռոճիկը մտնում է
հանքկոմի ընդհանուր նախա-
հաշվի մեջ:

101. Կենարոնական Կոմիտեն իր ստացած ընդհանուր դումարի 10⁰/0-ը հանձնում է Հ.Ա.Մ.Կ.Խ.-ին (B.U.C.P.C.):

102. Կ. Կոմիտեի լիազորները իրանց ռոճիկը ստանում յեն Կենտրոնական Կոմիտեից վերջինիս հաստատած նախահաշվով:

103. Կ.Կ-ի նախահաշիվը հաստատում է Կ.Կ-ի Պլենումը:

7. Միության հասուկ ճոնդեր:

104. Միության անդամների մեջ կանոնավոր կուլտուրական աշխատանք ղարդացնելու նպատակով նյութական միջոցներ ստեղծելու համար, ինչպես և նրանց դժբաղդությունն պատահած դեպքում (որինակ անդործություն) նյութական ոգնություն հասցնելու կամ

թե, Միության համաձայնություններ, տարվելիք գործադուլի ժամանակ ոժանդակություն տալու նպատակով - Հ. Հ. Միության կից կազմվում յեն հետևյալ ֆոնդերը—կուլտուրական, փոխադարձ ոգնություն և գործադուլային:

105. Կուլտուրական ֆոնդը ստեղծվում է Բայկոմներում (Շրջկոմներում և այլն) և Կ. Կ-ում տնտեսորդանների վճարներից և անդամավճարների բաժնից, վորոնք ստացվում յեն Բայկոմներում և Կ. Կ-ում Միության համադումարի կամ Կ.Կ.ի Պլենումի կողմից հաստատված չափերով:

106. Փոխադարձ ոգնություն ֆոնդը ստեղծվում է միայն Բայկոմում (Շրջկոմներում և այլն):

107. Փոխադարձ ոգնություն

Ֆոնդի միջոցները գոյանում չեն անդամավճարների բաժնից, վորի քանակը հաստատում չեն ըայոնական կոնֆերանսները, համագումարները և պլենումները:

108. Գործադուլային ֆոնդը ստեղծվում է Կ.Կ-ում:

109. Գործադուլային ֆոնդի միջոցները գոյանում չեն ըայկումներին և Կ.Կ-ի կողմից հատկացրած անդամավճարների բաժնից, վորի քանակը հաստատում է Միության համագումարը կամ Կ.Կ-ի պլենումը:

110. Գործադուլային ֆոնդը ուրիշ կարիքների համար ծախսելը կորստ է տեղի ունենալ միայն Միության համագումարի կամ Կ.Կ-ի պլենումի վորոշմամբ:

Մանորութիւն: Բոլոր ֆոնդերի ծախսելը կատարվում է Կ.Կ-ի

հրատարակած հրահանգների համաձայն:

8. Միության հաւելեցվոյութունը:

111. Միության բոլոր որդանները հանքկոմից սկսած մինչև Կ.Կ-ն պարտավոր են հաշիվ ներկայացնել ընդհանուր ժողովներին, կոնֆերանսներին և համագումարներին: Հաշվետվությունը պիտի բազմակողմանի լուսաբանե Միության ամբողջ գործունեությունը, նամանավանդ ֆինանսականը (զրամականը):

112. Միության ստորին որդանները, բացի համագումարներին և ժողովներին հաշիվ ներկայացնելը, պարտավոր չեն հաշիվ տալ և Միության բարձր որդաններին, այս վերջիններին հաստատված կարգով

և այդ հաշիվները պիտի վավերացրված լինեն վերաստուգելի հանձնաժողովների կողմից: Անժամանակ կամ սխալ ներկայացրած հաշիվների և տեղեկությունների պատասխանատվությունը ամբողջովին ընկնում է կազմակերպությունը նախագահների, քարտուղարների և գանձապահների վրա, անգամ կարող լին հեռացնվել իրանց պաշտոններից կամ թե զրկվել Միություններում պատասխանատու պաշտոններ վարելու իրավունքից:

113. Բացի զբաղական հաշվետվությունից, Միության բոլոր որդանները պարտավոր են կանոնավոր կերպով, սահմանված ժամանակ, Միության բարձր որդաններին տեղեկություններ, զեկուցումներ և միության աշխատանքները

ընդորոշ տվյալներ և թվեր ներկայացնել:

114. Միության ստորին որդանների արձանագրությունները, հրահանգները և վորոշումները պիտի ժամանակին ներկայացնել Միության բարձր որդաններին:

9. Միության վերաստուգություն:

115. Միության բոլոր որդանների վարչական, տնտեսական և զբաղական գործունեությունը վերաստուգելու համար, համագումարներում և պատգամավորական ժողովներում ընտրվում լին վերաստուգիչ հանձնաժողովներ 3—5 անդամներից և 2 թեկնածուներից:

Ծանոթություն: Վերաստուգիչ հանձնաժողովի անդամները չեն կարող Միության որդանում ու-

րիշ ընտրովի պաշտոն վարել,
յեթե այդ պաշտոնը նրանց ստուգ-
մանն է յենթարկվում:

116. Վերաստուգությունը (միու-
թյան որդանի գործունեություն թե
վարչական-տնտեսական և թե դրա-
մական) տեղի պիտի ունենա ոչ
պակաս քան 3 ամիսը մի անգամ
Կ, Կ-ի կողմից հաստատված հրա-
հանգով:

Ծանոթություն: Կ.Կ ի գոր-
ծունեություն վերաստուգու-
թյունը տեղի է ունենում Կ.Կ-ի
ամեն մի պլենումից առաջ:

117. Վերաստուգիչ հանձնաժո-
ղովները պարտավոր են բոլոր Հա-
մագումարներում և Կոնֆերանսնե-
րում ամփոփ և բազմակողմոնի զե-
կուցում անել տվյալ կազմակեր-
պություն վարչական-տնտեսական

և դրամական գործունեություն
եյություն մասին:

118. Միության որդանների գոր-
ծունեություն մասին վերաստուգիչ
հանձնաժողովին իրազեկ դարձնելու
նպատակով, Միության որդանները
պիտի ներկայացնեն հանձնաժո-
ղին, նրա առաջին հենց սլահանջ-
մամբ, իրանց բոլոր վորոշումների,
հրահանգների, հաշիվների և զե-
կուցումների պատճենները:

119. Միության որդանների բո-
լոր նիստերին վերաստուգիչ հան-
ձնաժողովի անդամները ներկա լին-
ելու խորհրդակցական ձայնի իրա-
վունքով:

120. Վերաստուգիչ հանձնաժո-
ղովը իր գործի համար ոգտվում է
Միության որդանի տեխնիկական
ապարատով, չ'ստեղծելով իր հա-

տուկ ապաւարտուր: Վերաստուգիչ
հանձնաժողովի անդամները իրանց
վերաստուգման գործի ընթացքում
կորցրած ժամանակի վարձատրու-
թյունը ստանում յեն Միության
Համապատասխան կազմակերպու-
թյունից:

10. Միության կնիք:

121. Միության բոլոր որդան-
ները ոգտվում յեն հետեւյալ ձեւի
կնիքով՝ Ս.Խ.Հ.Մ. Հանքագործնե-
րի Միություն՝ և կազմակերպու-
թյան անունը (Կ.Կ., Բալկոմ, Վար-
չություն և այլն):

11. Միության Լիկվիդացիան:

122. Միության Լիկվիդացիան
կարող է տեղի ունենալ հատուկ
հրավիրված Համամիութենական
Համագումարի վորոշմամբ, վորը

այդ նպատակով ընտրում է Լիկվի-
դացիոն բյուրո և վորոշում է Լիկ-
վիդացիայի կարգը:

123. Միության տեղական որ-
դանները կարող յեն լուծված հա-
մարվել Համապատասխան ընդհա-
նուր ժողովների, կոնֆերանսների
կամ Համագումարների վորոշմամբ
և միության բարձր որդանների
Հաստատությամբ կոմ թե Միու-
թյան բարձր որդանի հատուկ վո-
րոշմամբ: Լիկվիդացիայի կարգը վո-
րոշում է Միության բարձր որդանը:

124. Միության մի վորեւե տեղա-
կան կազմակերպության Լիկվիդա-
ցիայի դեպքում, նրա բոլոր գոր-
ծերը, դրամները, կալքը, կնիքը
և արխիվը հանձնվում է Միության
բարձր որդանին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ:

	Էջ.
Հանրագործները Միության բոլոր անդամներին	3
1. Նպատակներ և անելիքներ	20
2. Միության կազմը	25
3. Միության անդամների իրավունքները և պարտականությունները	34
4. Անդամների միությունից հեռացվելու կարգը	36
5. Միության կազմություններ	41
6. Միության միջոցները	89
7. Միության հատուկ ֆոնդերը	94
8. Միության հաշվետվություններ	97
9. Միության վերատուգումներ	99
10. Միության կնիքը	102
11. Միության լիկվիդացիան	102

104

12.